

**NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK 1942**

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS

OCH SKANSENS ÅRSBOK

1942

Redaktion:

SIGURD WALLIN · GÖSTA BERG · SIGFRID SVENSSON

Omslaget: Studenterna fira valborgsmässoafton på Skansen. Foto Folke Carlsson.

*Tryckt hos Tryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1942
Djuptrycksplanscher från Nordisk Rotogravyr*

KOFTA OCH STUBB FRÅN ROKOKOTIDEN

”Som, efter den vises ord, allt haver sin tid, lärer hon nu tala förstånd med mor och mostrar och sticka på brudstubben.” Med dessa ord berättar den gustavianske hovmannen Elis Schröderheim, hur en ung fröken De la Gardie lyckats få familjens tillstånd till sitt giftermål. Damerna stickade och broderade sina stubbar och dräkter lika flitigt även under äldre perioder och många äro de utsökta prov på denna handaskicklighet som bevarats till våra dagar. Det är dock sällsynt att finna både kofta och kjol i sticksöm från 1740- eller 50-talet. I bevarade dräkter med stubb är koftan oftast av slät atlas utan sticksöm och många stubbar sakna överplagg. Den här avbildade dräkten är ett utökt prov på en helhet, där både kofta och stubb arbetats på samma sätt. Dräkten har som gåva överlämnats till museet av fru Lilly Wicander, f. Redlich. Materialet är rosa atlas med foder av rosa linne. Sticksöm och bottensömmar ha utförts med silke i samma färg. Vaddstoppningen är rätt kraftig och av en typ som är karakteristisk för rokokons sticksöm i de fall där denna utföres med vadd. Den andra möjligheten, att dra in bomullstrådar mellan sticksömsraderna, blir smidigare men ger ett annat helhetsintryck. Sistnämnda teknik förutsätter ett fint ytmönster, medan man med vaddstoppning kan få större eller mindre släta ytor, där själva sidenet kan ge lyster. Under gustaviansk tid göres även vaddstoppningen tunnare, de äldre plaggen ha däremot varit verkligt varma. Koftan har sina pochöppningar igensyddas men är i övrigt alldeles orörd, kjolen har nu en linning med sprund mitt bak. Den har förmodligen liksom koftan haft sidosprund över de lösa pocher av rotting och linne som burit upp den stora kjolvidden. Att man så sällan återfinner dessa dräkter på porträtt torde bero på att kofta och kjol, även som bruddräkt, ej ansågs vara verklig gala eller festdräkt. Den hörde aldrig till hovets officiella dräkt utan ansågs som en borgerlig dräkt, även då den fick denna eleganta utformning. Den avbildade dräkten har inventarienummer 223,476.

Gunnel Hazelius-Berg.